

Vin duer, Døre og Lister.
Godt og billigt Arbejde.
Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

i vore Forhandlinger. Men Kirken har ingen Ret til at skruke os tilbage til de gamle Dage, hvor den leverede Prækenere til de fine, forreste lukkede Kirkestole, ej heller til at tro, at hele Folkets Fremtid skal være afhængig af dens Agerens Forsyn for det Mindretal, der besøger Kirken. At Kirken tilslutter sig Tanken om Fred i Industrien, det er paa sin Plads, fordi Kirken bør være for os alle. Men det vil være en skæbenvanger Misforstaaelse, hvis Kirken tror, at den kan stille sig op som Mægler, som direkte Deltager i Forhandlingerne. Gør Kirken det, saa blander den sig i Ting, den intet har med at gøre, og som ligger udenfor dens Opgaver, og den vil svække sig selv derved.

Det britiske Rige vil komme til at spille en stor Rolle i de kommende Aars Verdenspolitik. Men hvor stor en Rolle, og hvor smuk en Indsats, vil komme til at yde i de kommende Aars Verdensudvikling, det vil afhænge af, i hvor høj Grad vi er i Stand til hurtigst muligt at skabe bedre sociale Tilstande i vort eget Land. Det er ganske ud i det Blaa at tale om Fred i Industrien og om Samarbejde i den Million Mænd og Kvinder, som paa Tiltalen blot vil svare: *Hvad kan Samarbejdet interessere mig? Jeg har ingen Interesse deri, ingen Trang dertil, ja, det vilde være inkonsekvent af mig at beskæftige mig dermed, saa længe Industrien nægter mig Ret blot til Arbejde og dermed nægter mig Retten til at leve.* Det er frugtesløst at tale om Samarbejde til de unge Mænd, der har spaseret i Gaderne fra de forlod Skolebænken og aldrig har kunnet finde en Dags Arbejde. Og det er fremdeles Nonsens at tale om Fred og Forsoning, saa længe Boligsørgsmaalet ikke er løst og er en Kilde til Had, Lidelse og umoralske Tilstande.

Disse Kendsgerninger maa vi se lige i Ansigtet.

Roald Amundsen.

Vi har modtaget følgende Opraab fra en Række kendte Mænd i Danmark:

Paa Initiativ af Det Norske Videnskabsakademi, Det Norske Geografiske Selskab, Norske Aero Klub, Norsk Presseforbund og Oslo Universitet er der udgaaet et Opraab til det norske Folk om at give Bidrag til Oprettelsen af:

Roald Amundsens Mindefond

hvis Rente skal bruges til Formaal, som er knyttet til Roald Amundsens Livsgjerning og til Støtte af Opgaver, som laa hans Hjerter nær.

Roald Amundsen udførte sin Livsgjerning i Fredens og den internationale Videnskabs Tjeneste. — Vi Undertegnede mener derfor at der herfra bør ydes Bidrag til dette Fond for at vise vort Broderland vor Deltagelse i Sorgen over Tabet af dets store Søn og for at hædre Mindet om den Maud, hvis daadrige Liv og heltemodige Død gennem Tiderne vil staa som et lysende Eksempel for ethvert Folk.

Vi opfordrer derfor enhver, der har Interesse i denne Sag, til at yde den Støtte. — Bidrag modtages af det Norske Vicekonsulat i Thorshavn.

N. S. Johannessen.

Atter et Krak indenfor færøsk Forretningsliv. Maaske har det ikke gaaet værre hos os med Hensyn til Fallitter, Likvidation og anden Elendighed, der har hærget i vort lille Samfund efter Kristtiden, end hos andre; men der bliver dog altid et Spørgsmaal, der trænger ind paa een, naar det gaar galt for nogen: Kunde det ikke have været anderledes?

Hvis vi havde haft en Bank, der viste en lille Smule Forstaaelse overfor Forretninger, der stod haardt i det, kunde den saa ikke have gjort noget for at hjælpe Forretningslivet i vanskelige Tider?

Man kan vistnok med Rette spørge, om ikke Banken har en Del af Skylden for, at det er gaaet saaledes efter Krigen, som det har? Man ved jo, at i den Periode, hvor alle kunde tjene Penge, var Banken ikke saa forsigtig med Hensyn til Udlaan, som den burde være, men nu, da enhver kan forstaa, at der er Forretninger, der skal hjælpes, nu har vi ingen Bank.

Af de forskellige Fallitter, vi i den seneste Tid har haft, er intet sørgeligere end det sidste. Enhver ved, at selvom Hr. N. S. Johannessen nu er gaaet Fallit og maaske ikke staar til at redde, saa har han dog betydet meget for den færøske Købmandstand, ja endda saa meget, at det vilde være ganske naturligt, at hele Organisationen, Færøernes Købmandsforening, gjorde noget for at faa ham i Trit igen.

Som enhver ved, var det N. S. Johannessen, der gav Stødet til, at færøske Fiskeeksportører fik Toldgodtgørelse af Statskassen, den Gang den færøske Klipfisk blev ugunstigere stillet i Spanien end al anden Fisk. Skønt N. S. Johannessen var den første, der skulde have faaet denne Toldgodtgørelse paa et Parti Fisk, han solgte i Spanien dengang, saa har han endnu ikke faaet noget. Det er ikke smaa Beløb, det drejer sig om, som N. S. J. har ventet at faa refunderet, i Lighed med hvad andre Købmænd fik, vistnok 20—30.000 Kr.

Disse Penge vilde nu have hjulpet ham over Vanskelighederne, hvis han havde dem.

Det var ogsaa N. S. Johannessen, der i sin Tid rejste Tanken om at faa en Fiskekonsulent ansat af Lagtinget, og der er ikke Tvivl om, at han er den eneste paa Færøerne, der har Betingelser for at udfylde en saadan Plads. Enhver ved, hvorledes det gik med Tankens Realisation. Der blev talt og skrevet om denne Sag, baade herhjemme og i Danmark. Men det gik meget langsomt med at komme til noget Resultat. Da saa det endelige Resultat forelaa i Form af en Bevilling fra Statskassen, lagde Lagtinget sin klamme Haand over denne vigtige Sag og behandlede den, som enhver anden Sag af praktisk Betydning er behandlet der: Stillingen som Konsulent blev opslaet med en Løn af 4—5000 Kroner!!!!

I Stedet for burde der søges en Bevilling paa mindst 20.000 Kr. af Statskassen og saa Lagtinget bevilgede f. Eks. 5000 Kr., saa at der var nogen, der kunde søge Stillingen — i heletaget skulde en saadan Stilling ikke opslaaes, men gives, da Erfaringen lærer os, at den der er bedst kvalificeret, sjælden søger en saadan Stilling.

Hver vinnandi maður Hver vinnandi kvinna minst ein lut í Sjóvinnulánsgrunninum.

Imidlertid ved vi, at Hr. N. S. J., dengang han begyndte at slaa til Lyd for denne Sag, ikke tænkte paa sig selv. For han havde da en stor Forretning, der ikke vilde taale, at han var fra den saa længe. Kun af Interesse for det færøske Samfund, som et Hele, var det at han fremdrog denne Tanke.

Hvad der vil ske med N. S. Johannessen, er endnu skjult, men en Ting er sikker, at det færøske Samfund, og da særligt de færøske Fiskeeksportører, skylder ham Tak for det Arbejde, han har gjort for at

skaffe os Afsetning af vor Fisk, direkte til de forbrugende Lande, i Stedet for at lade hele denne Handel gaa gennem danske Kommissionærs Hænder.

Det forekommer mig, at Færøernes Købmandsforening og Rederiforeningen burde gøre noget for at hjælpe Hr. N. S. Johannessen til at begynde igen, og vise ham den Tillid, som han har fortjent, at faa Lov til at udbyde og sælge deres Fisk.

Tiden vil vise, om de har nogen Ansvarfølelse.

Forretningsmand.

Tørre Siv i Storm.

Om det brustne Militærforlig skrives: «Social-Demokrater»

Godt at det ikke blev Militærforlig — jubler «Nationaltiden»; thi Venstres Tilbud var uærligt og dets Forsvar i Prøvens Time saa upaalideligt som *Hagl i Solskin, som tørre Siv i Storm.*

Deri har Bladet Ret. I al Venstres Uærlighed, nemlig Erkendelsen af, at Hr. Brorsen regnede uærligt, da han forelagde sit Forslag. De 2,2 Mill. Kr., hvormed Venstre under Forhandlingen med Højre har forhojlet Summen, er netop en Rettelse af den Fejlregning. Ministeren har gjort sig skyldig i, hvad L. Rasmussen allerede paaviste ved Sagens 1. Behandling.

Men hvad skal man sige om Højres Forslag? Kan de to-tre Millioner mere — til svært Artilleri og «Luftforsvar» — gøre Haglene til Ishokke eller de tørre Siv til Egeplanker? Det er ikke Generalernes Forslag — det er nu forladt officielt ogsaa af Højre. Dette Parti, der bebrejdede Venstre, at Ministeren ikke havde udarbejdet sit Forslag i Følgelse med «Sagkundskabens», har nu selv i halvanden Maaned forhandlet med Venstre uden Hensyntagen til dens Krav, blot med det Formaal at naa et politisk lykkedes, skønt man gik 10 Millioner ned!

Naa — Generalernes Forslag var saamænd heller ikke saa ærligt. De erkender jo selv, at det ikke tilfredsstiller dem, men at de af politiske Hensyn har maattet slaas af.

«Nationaltiden» skriver videre, at den konservative Befolkning vil foretrække «et ærligt og redeligt Forlig fremfor at se Sagen forraadt gennem et uærligt og uredligt Forlig».

Dette er nu Dommen i Højres Centralorgan over Højres og Venstres eget Militærforlig af 1922, thi hvad Venstre tilbyder er netop Ordningen af 1922 nogenlunde frigjort for de falske Tal, man den Gang — Hr. I. A. Hansen og Hr. Pürschel Arm i Arm — stillede op for at luske Sagen igennem.

Det Militærvesen, Danmark har levet paa i disse 7 Aar, har altsaa været en stor Uærlighed og vilde i Provens Time have været saa upaalideligt som *Hagl i Solskin, som tørre Siv i Storm.* Dertil er der anvendt 40 a 50 Mill. Kr. aarlrigt, altsaa ca. 300 Millioner! Og dermed skal der fortsættes, hvis Venstre faar sin Vilje.

Garibaldi—Mussolini.

Et lille Stykke Historie.

«Og vore Navne glemmes, som Sne, der faldt ifjore».

Skønt min Ungdomstids Helts Død ikke ligger længere tilbage end til 1882, er det dog, som om hans Navn allerede har fortonet sig helt tilbage i Sagnhistorien, saa voldsomme har Verdensexplosionerne og Udviklingen gaaet Slag i Slag i kun godt en Menneskealder. Paa os, hvis Barndom faldt sammen med Garibaldis Bedrifter i 1860'erne, virker hans Navn nu næsten kun som et Eventyr.

Garibaldi, det var jo det skønne, varme, sollyse, men sønder-splittede Italien, og Italien var Garibaldi, og Garibaldi og Italien tilsammen, det var: Ned med Pavemagten (der solgte Syndsforladelse for Penge!), Munkeuæsen og Folkets økonomiske Undertrykkelse.

Men Garibaldi stod end Dankerne nærmere, for — det ved man — at han i 1864 vilde ile Danmark til Hjælp, men at England forbød ham det. Og med den Tids historiske Atmosfære i Minde forstaaes det let, at han maatte blive Ungdommens Helt.

Det var dog under ingen Omstændigheder let for os, der har levet med Garibaldi og Italiens Befrielse i vort Ungdoms Sind, at glemme hans Navn; og med de sidste Tiders Begivenheder i Italien træder hans Liv og Gerning endda nok saa tydeligt frem paa Baggrund af — Mussolini.

Naturligvis var Garibaldi ikke ene om at rive Italien ud af alle de Smaafyrsters og Pavens Hænder, der udsugede det skønne, fattige Land. Omstændighederne hjalp jo til, ikke mindst den fransk-tyske Krig, der knækkede Napoleon III, som holdt en Hær i Rom til Værn om den siden 1867 «ufejlbarlige» Pave, ældre er Dogmet om Paven som Voherrers Ligemand nemlig ikke.

Den 11. September 1870 marcherede de italienske Soldater ind i Rom og berøvede «den hellige Stol» den sidste verdslige Magt, og den 13. Maj 1871 fastslaar det da samlede Italien i en saakaldet Garantilov Pavestolens Vilkaar, hvorefter Paven ingen verdslig Magt besidder udover Vatikanet, Peterskirken, Lateranet og Gandolfokastellet.

Paven skulde dog have Ret til at egen Fuldkommenhed at udnævne Italiens Biskopper, og disse er fritagte for Ed til den Stat, der lønner og dem. Endvidere forpligtede Italien sig fra den Dag, Paven underskrev Garantiloven, aarlrig at udbetale ham 3.255.000 Lire.

Men Paven underskrev aldrig Garantiloven. Han foretrak at kalde sig «Fangen i Vatikanet» og — vente paa bedre (?) Tider. Og de bedre Tider kom med Mussolini, denne Usurpator, der proklamerede Fascismen som

Genfoderen af den romerske Caesarisme. Men Papismen og Caesarismen er jo bare den samme Ting paa en anden Maade, saa hvorfor skulde disse ligge i Krig med hinanden? I Løbet af det sidste Aar er der da ogsaa baade fra Pavens og Mussolinis Side arbejdet paa en Overenskomst, en Fredstraktat mellem Paven og Fascismen.

Saa er Garibaldis Værk lagt øde — det italienske Folk atter slæbende økonomisk og aandeligt. Et Folk gjort frit og atter bundet i Løbet af to Menneskealdrer.

Apropos.

Hr. Redaktør! Tillad mig at fremsætte følgende:

Efter at have gennemløjet den færøske Ordbog, der under Redaktion af Bibliotekar M. A. Jacobsen og Chr. Matras, udkom sidste Sommer, er jeg kommen til det Resultat, at Ordbogen — der jo har væsentlige Mangler — kun var en Begyndelse til et noget større Værk om det færøske Sprog. Efter hvad jeg senere har faaet oplyst, skal det være Hensigten i en ikke altfor fjern Fremtid (undskyld den lavslidte Sætning) at udgive en videnskabelig Ordbog som desværre sikkert vil blive saa dyr, at den næppe vil blive Menigmands Eje; men da man maa gaa ud fra, at Læsestuerne vil anskaffe en saadan Haandbog, vil den dog kunne blive tilgængelig for Menigmand.

Efter hvad jeg fra forskellig Side har faaet oplyst, skal det være Hensigten at overdrage det store og omfattende Arbejde til en Mand — og ovenikøbet en ung Mand, der lige er sluppen løs fra sin akademiske Overhaling og endnu ikke har præsteret noget Arbejde, der gør samme Mand kvalificeret til at faa overdraget en saa stor Opgave.

Andre Steder hvor der arbejdes med saadanne store Opgaver, fordeler man altid Arbejdet paa forskellige erfarne Mænd, for at et saadant Værk skal blive saa fuldkommet som muligt, og ikke bære Ensidighedens og Kedsomhedens Præg. Derfor er det at jeg i Tide vil raabe Varsko, for at vi — der som bekendt ikke er altslugende, hvad Læsning angaar — kan skaanes for eventuelt at faa en videnskabelig færøsk Ordbog, som kun vil blive benyttet af Mangel paa — bedres Havelse. Dette skulde en færøsk Ordbog helst ikke blive, men derimod en nyttig og samtidig interessant Bog, hvor de Oplysninger findes angaaende færøsk Sprog, som man søger efter.

Efter hvad der i den senere Tid er fremkommet af Arbejde under Hr. Chr. Matras's Pen (sidste Nr. af «Varðin») fører han selv overfor Offentligheden Bevis for at han ikke vil kunne magte en saa stor Opgave. Manden er nemlig ikke i Stand til at udtrykke sig i det færøske Sprog, uden at han hensætter sig i en heldigvis svunden Tid, hvor Brugen af mere og mindre forældede Ord var højt i Kurs.

Men bortset fra hvad Hr. Chr. Matras ellers har lavet, saa mangler der endnu noget positivt Arbejde; — tilmed Indsats for at ville udrette noget — fra hans Haand.

Er Færøerne ikke bedre understøttede med Mænd, som man kan overlade en saadan Opgave, som Udarbejdelse af en videnskabelig færøsk Ordbog, end